

Kliniske forsøk må registreres før de starter

Alle tidsskrifter som følger retningslinjene til The International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE – Vancouver-gruppen), har fra 2005 krevd at alle kliniske forsøk skal være registrert i et offentlig tilgjengelig register før de vurderes for publisering. ICMJE har nå publisert en ny, felles kommentarartikkel der det presiseres ytterligere hvilke studier som skal registreres, hvor og på hvilken måte. Denne kommentarartikelen finnes sammen med annen informasjon om registrering av kliniske forsøk på www.tidsskriftet.no. Det finnes også mer informasjon på ICMJEs nettsider, www.icmje.org. I dette nummeret av Tidsskriftet publiseres i tillegg en artikkel med praktiske råd ved registrering av forsøk (s. 1654) og en podkast om emnet.

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Tidsskrift for Den norske lægeforening

Legenes hus
Akersgata 2
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo

Redaktør

Charlotte Haug

Medisinske redaktører

Jens Bjørheim
Michael Bretthauer
Odd Terje Brustugun
Jan C. Frich
Petter Jensen Gjersvik
Trine B. Haugen
Åslaug Helland
Erlend Hem
Geir Jacobsen
Elisabeth Swensen
Kjetil Søreide
Torgeir Bruun Wyller
Preben Aavitsland

Redaksjonskomité

Steinar Solberg (leder)
Per Brodal
Lill-Tove Rasmussen Busund
Ola Dale
Guri Rørtveit
Baard-Christian Schem
Terje Vigen
Marte Walstad

Faste medarbeidere

Anne Forus
Anne Langdalen
Kari Skiningsrud
Olav Spigset
Kari Tveito
Marit Tveito
Leiv Otto Watne
Ragnhild Ørstavik

Redaksjon 23 10 90 50
Telefaks 23 10 90 40
www.tidsskriftet.no
E-post:
tidsskriftet@legeforeningen.no
nettredaksjonen@legeforeningen.no
annonser@legeforeningen.no

Redaksjonssjef

Anne Ringnes

Produksjonssjef

Berit Seljebotn

Manuskriptredaktører

Åslaug Flo
Marit Fjellhaug Nylund
Raida Ødegaard

Bilredaktør

Anne Gitte Hertzberg

Redaksjonssekretærer

Jorunn B. Kvarme
Gunn Marit Seberg
Liv Thier

Nettredaksjonen

Nettredaktør Stine Bjerkestrand
Eline Feiring
Ine E. Furulund
Gro Rabben
Stein Runar Østigaard

Prosjektutvikler

Frauke Becher

Markedssjef

Maud P. Kaino
Telefon 23 10 90 95

Markedssekretær

Anne-Britt Dahl

Illustrasjonsfoto Grafton Marshall Smith/
Corbis/SCANPIX

Grenser for behandling

Imponerende fremskritt i etterkrigstiden gjør at moderne medisin kan holde alvorlig syke pasienter i live lenge etter at de ville ha dødd naturlig. Det har vært hevdet at oppfinnelsen av respiratoren markerer et veiskille. Fra og med da oppsto spørsmålet om, og i tilfelle når, det er forsvarlig å koble den syke fra det maskineriet som holder vedkommende kunstig i live.

Vanskelige problemstillinger av denne sorten er ikke utelukkende medisinske. Også jusen regulerer legenes plikter og pasientenes rettigheter. I tillegg må man gjøre etiske overveielser. Noen ganger er det temmelig klart hva som skal regnes som «nytteløs behandling». Andre ganger vil dette være beheftet med usikkerhet, og da kan oppfatningene være sterkt influert av hvilket verdisyn leger og pasienter har: Hva menes med «et liv som ikke er verdt å leve»?

Mangeårig redaktør av *Journal of Medical Ethics*, legen og filosofen Raanan Gillon, mener at leges virksomhet grunnleggende sett er et etisk «prosjekt». Slik han ser det, bør de fire prinsipper for helseetikk ligge til grunn for legens handlinger; velgjørenhet, ikke skade, respekt for (pasient)autonomi og rettferdighet (1). Disse kan imidlertid komme i konflikt med hverandre i praksis, og det er heller ikke alltid klart hvordan de skal fortolkes hver for seg. Da trengs så vel klinisk skjønn som teoretisk argumentasjon for å kunne prioritere mellom dem.

I dette nummer av Tidsskriftet belyses i to artikler kompliserte – og utfordrende – medisinsketiske og juridiske problemstillinger omkring behandlingsavståelse og informert samtykke. Disse kommenteres i en delvis kritisk lederartikkel om det tidvis spenningsfylte forholdet mellom medisin og jus.

Lars Johan Materstvedt

lars.johan.materstvedt@hf.ntnu.no
Filosofisk institutt
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Litteratur

1. Gillon R. Ethics needs principles – four can encompass the rest – and respect for autonomy should be «first among equals». *J Med Ethics* 2003; 29: 307–12.

Ytterligere informasjon bakerst i bladet